

คู่มือการจัดขบวนแห่

ทางศิลปวัฒนธรรม

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

การจัดทำคู่มือ “การจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม” ในครั้งนี้เป็นแนวทางการจัดชบวนแห่งของหน่วยงาน ของสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรมให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเผยแพร่แนวทางสำหรับผู้ที่ต้องการจัดชบวนแห่งอันเกี่ยวเนื่องทางวัฒนธรรม หรือชบวนเฉพาะกิจ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประสิทธิภาพ และคุณภาพของหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น เพื่อตระหนักถึงความสำคัญด้านการหยิบใช้ทุนทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นอาศัยอยู่ หรือภูมิรู้ส่วนบุคคลมาประกอบสร้างเป็นชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม ผู้จัดทำจึงได้จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่ง ถึงประโยชน์ที่จะเกิดสำหรับผู้สนใจเป็นอย่างยิ่งหรือสำหรับหน่วยงานที่จะดำเนินการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรมต่อไป

สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ	ก
บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานในการจัดชบวนแห่	1
- บทบาทของชบวนแห่ในวัฒนธรรมอุษาคเน	1
- รูปแบบและจุดมุ่งหมายของชบวนแห่	10
- หลักการจัดชบวนแห่	11
บทที่ 2 การบริหารจัดการการจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	12
- ขั้นตอนในการจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	12
- ขั้นตอนการเตรียมชบวนแห่	12
- ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	12
- ขั้นตอนการสรุปผลการดำเนินงานการจัดชบวนแห่	13
บทที่ 3 การจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	14
- ความสำคัญของการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	14
- จุดมุ่งหมายของการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	14
- แนวทางการจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	16
- ทักษะของผู้จัดทำชบวนแห่	18
- การจัดการความรู้ของผู้ปฏิบัติการจัดทำชบวนแห่	18
- หลักการ การจัดการความรู้ในการจัดทำชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	19
- ขั้นตอนการปฏิบัติงาน Flowchart	20
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม	21

ตัวอย่างแบบร่างขบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม

- แบบร่างที่ 1 ผังการจัดขบวนแห่ปราสาทผึ้ง ขบวนเฉลิมพระเกียรติฯ	23
- แบบร่างที่ 1 / 1	24
- แบบร่างที่ 1 / 2	25
- แบบร่างที่ 2 ขบวนแห่เครื่อง ของดาวหวาน อัญเชิญบายศรี	26
- แบบร่างที่ 3 ขบวนแห่เครื่องบวงสรวง	27
- แบบร่าง 3 / 1	28
- แบบร่างที่ 4 ขบวนแห่ทางวัฒนธรรม เทศกาลสงกรานต์ แบบที่ 1	29
- แบบร่างที่ 4 / 1	30
- แบบร่างที่ 5 ขบวนแห่ทางวัฒนธรรม เทศกาลสงกรานต์ แบบที่ 2	31
- แบบร่างที่ 5 / 1	32
- แบบร่างที่ 6 ขบวนราชภัฏยาตราสมมาพระธาตุ พร้อมเอกสารประกอบ	33
- แบบร่างที่ 6 / 1	34
- แบบร่างที่ 6 / 2	35
- แบบร่างที่ 6 / 3	36
- แบบร่างที่ 6 / 4	37

ภาพประกอบกระบวนการจัดขบวนทางวัฒนธรรม

- นำร่างผังขบวนแห่เข้าสู่การประชุม	39
- ดำเนินการติดตาม และประสานงาน	40
- เตรียมความพร้อม	41
- ดำเนินการประกอบร่างขบวนแห่ในวันที่กำหนด	42

บทที่ 1

ความรู้พื้นฐานในการจัดชบวนแห่

บทบาทของชบวนแห่ในวัฒนธรรมอยุธยา

การแห่เป็นกิจกรรมทางสังคม ที่เริ่มมีมาตั้งแต่โบราณกาลเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมและอารยธรรมแรกเริ่มที่ปรากฏบนโลกการแสดงออกของมนุษย์ในสังคมยุคบรรพกาลมีวัฒนธรรมที่เน้นความเชื่อ ที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติอาทิเช่นฝนตกฟ้าร้องแผ่นดินไหวหรือเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่นอำนาจศักดิ์สิทธิ์ลี้ลับปรากฏการณ์ที่อธิบายไม่ได้มันเป็นรูปแบบความเชื่อในสังคมบัตร์ประการของการเริ่มต้นสังคมเกษตรกรรมในสังคมแบบบรรพกาลนั้น กระบวนการแห่คือมิติที่มนุษย์พยายามจะติดต่อกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองเคารพและเกรงกลัวด้วยมีสภาพที่ครองอำนาจเหนือธรรมชาติเพื่อการอ้อนวอนการร้องขอให้ช่วยดูแลปกป้อง เพื่อชีวิตที่มีความสุขความอุดมสมบูรณ์ที่จะบังเกิดขึ้นภายหลังที่ได้กระทำกิจกรรมการแห่นั้นๆและความคาดหวังที่จะได้ไปอยู่ใกล้ชิดกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในชีวิตหลังความตาย สิ่งทั้งหลายในธรรมชาติล้วนเป็นไปตามความพอใจของอำนาจลี้ลับและสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นๆดังนั้นกระบวนการแห่คือการเริ่มต้นในการทำกิจกรรมอันใดอันหนึ่งทางสังคมเป็นเหตุผลของการแสดงออกถึงความเกรงกลัวและการให้เกียรติเป็นเครื่องหมายถึงการอ้อนวอนร้องขอหรือการเอาอกเอาใจเพื่อหวังผลตอบแทนจากอำนาจที่เหนือธรรมชาติและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากรูปแบบศิลปะในยุคสังคม แบบปฐมกาลหรือยุคก่อนประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นถึงสภาพทางสังคมของมนุษย์ในยุคหนึ่งที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับแนวคิดของความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติความมั่นคงและความมั่นใจในสภาพการดำเนินชีวิตความเป็นปกติสุขของวิถีชีวิตที่ขึ้นอยู่กับความคาดหวังการรอคอยการดำรงอยู่ให้เป็นไปตามฤดูกาลหรือสถานการณ์ที่เอื้อเพื่อต่อสภาพของความเป็นอยู่นั้นๆตั้งแต่สังคมการเก็บกินการออกล่าตลอดจนพัฒนาถึงการเพาะปลูกและกลไกกรรมหลักฐานที่บ่งชี้เรื่องราวของพิธีกรรมการแห่เกี่ยวกับการอ้อนวอนร้องขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ นี่คือนิยามในรูปแบบนามธรรมเกี่ยวกับรูปลักษณะที่เป็นภาพแสดงออกแห่งความหวังในความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่นภาพเขียนสีที่ผนังผาภูเขาแดงบ้านโป่งหวายตำบลด่านแม่แฉลบอำเภอศรีสวัสดิ์จังหวัดกาญจนบุรีลักษณะเป็นภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ถูกเขียนขึ้นในยุคหินตอนปลายบนผนังถ้ำด้วยสีแดงคล้ายกับภาพเขียนสีที่ถ้ำผาดวงซึ่งสีแดงที่ใช้เขียนเป็นพวกยางไม้หรือเลือดนก มีองค์ประกอบเป็นภาพคนมาชุมนุมกันในงานรื่นเริงคล้ายกับทำพิธีกรรมบางอย่างรวมทั้งรูปสุนัข

ปรากฏอยู่ด้วยนั้นจึงเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นถึงสังคมการเลี้ยงสัตว์และกสิกรรมโดยกลุ่มบุคคลแสดงท่าทางลักษณะคล้ายการเดินร่ำและแขนแห่ จุดเด่นของภาพชุดนี้คือการตกแต่งภาพบุคคลแบบพิเศษให้มีเครื่องประดับที่ศีรษะและที่เอวคล้ายมีผ้าคาดเอวแล้วปล่อยชายห้อยยาวลงมา 2 ข้างเป็นภาพที่มีอายุประมาณ 3000 ปี เหตุผลในการเขียนภาพดังกล่าวน่าจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อการบันทึกเหตุการณ์การบอกเล่าการแสดงออกเกี่ยวกับวิถีชีวิตประจำวันความสามารถในการล่าสัตว์และการกระทำที่กำบังบางอย่างบางสิ่งซึ่งส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นก็เพื่อเน้นการตอบสนองทางความเชื่อ หรืออาจเป็นสิ่งเคารพบูชาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากหลักฐานภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ภายในถ้ำตาด้วง ซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านปากคลองตำบลช่องสะเดาอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรีนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนยืนยันหลักฐานการแห่ได้อย่างดี ภายในถ้ำพบการเขียนสีอยู่ที่เพิงผาขนาดใหญ่พบ ภาพเขียนสีชุดนี้เป็นจุดที่มีแสงสว่างส่องถึงอยู่สูงจากพื้นประมาณ 6 เมตรลักษณะเป็นภาพกลุ่มบุคคลกำลังประกอบกิจกรรมบางอย่างคล้ายขบวนแห่หรือพิธีกรรมการแห่ ตอนกลางของภาพเขียนชุดนี้ มีจุดน่าสนใจอยู่ที่รูปวาดวัตถุทรงกลมสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นกรองหรือข้องแล้วลูกโตมาเป็นขบวนแห่ที่แสดงรูปเป็นสี่เหลี่ยมสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นโรงศพ ซึ่งทำด้วยไม้คล้ายกันกับที่พบในถ้ำบริเวณใกล้เคียงภาพในขบวนแห่นับจำนวนได้ 18 คนและภาพเดี่ยวเป็นรูปบุคคลขนาดใหญ่เขียนด้วยสีแดงที่บนศีรษะมีการตกแต่งเป็นพิเศษด้วยวัสดุคล้ายขนนกเสียบอยู่ในภาพมีคน 3 คนกำลังโกนคันทูและคล้าย ปลาสันนิษฐานว่าอายุของภาพน่าจะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 2000 ถึง 3000 ปีมาแล้วนอกจากนั้นได้มีการพบขวานหินกะเทาะในบริเวณถ้ำแห่งนี้ทำให้สันนิษฐานได้ว่าถ้ำแห่งนี้เป็นที่อาศัยของมนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ยุคแรกและมีการใช้ต่อมาจนถึงยุคโลหะนอกจากนี้ยังปรากฏภาพเขียนสีบนผนังถ้ำซึ่งเป็นภาพถืององขนาดใหญ่เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของกลุ่มมนุษย์ในช่วงยุคหินตอนปลายและยุคโลหะน่าจะเป็นไปได้อย่างมากที่จะหมายถึงถืององมโหระทึกโบราณหรือกรองโลหะในกลุ่มวัฒนธรรมจ้วง ดอง-ซอน ซึ่งเป็นเครื่องชิวัดในเรื่องการแห่เกี่ยวกับพิธีกรรมแห่งชีวิตและโลกหลังความตาย ดังกล่าวได้อย่างดี

วัฒนธรรมการใช้ถืององมโหระทึกหรือถืององโลหะสำหรับขบวนแห่นี้ยังมีการใช้กันมาอย่างต่อเนื่องโดยมีการแพร่กระจายไปยังกลุ่มวัฒนธรรมในภูมิภาคอื่น ๆ อันเนื่องมาจากความคาดหวังในความอุดมสมบูรณ์ในเกษตรกรรมดังนั้นจึงมีวัฒนธรรมแห่งความเชื่อในการแห่ เพื่อร้องขอความอุดมสมบูรณ์ โดยการใช้กรองขนาดใหญ่เพื่อเป็นสิ่งกลางในการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ

ตัวอย่างที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือกลุ่มวัฒนธรรมของชาวจังหวัดในเขตมณฑลกวางสีและกวางตุ้งที่ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นวัฒนธรรมของผู้ยิ่งใหญ่ที่ได้รับการกล่าวอ้างจากนักวิชาการทางด้านประวัติศาสตร์ว่าเป็นเจ้าของวัฒนธรรมคลังหรือกลองมโหระทึกของโลหะที่เป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมยุคโลหะแรกเริ่มของภูมิภาคอุษาคเนย์ ร่องรอยและหลักฐานจากภาพเขียนที่ผาสายกับมโหระทึกและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบความเชื่อในเรื่องผีและจิตวิญญาณเป็นภาพพิธีกรรมการขอฝนเพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ มีภาพกลองมโหระทึกของกลุ่มคนประโคมตีมโหระทึกประกอบกับรูปสัตว์พิเศษต่างๆ ภาพบุคคลที่มีการสวมใส่เครื่องประดับขนนกบนหัว แล้วทำท่าทางแขนขาคล้ายกบ ซึ่งเป็นผลมาจากการสังเกตตามปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเกี่ยวกับความสอดคล้องกันเมื่อมีบร็องนั้นแสดงว่าอีกไม่นานก็จะมีฝนตกลงมาจึงเป็นผลทำให้เกิดเงื่อนงำในการรับรู้ของคนในสังคมบรรพกาลจึงเป็นเหตุผลในความเคารพเชื่อในสัตว์สัญลักษณ์พิเศษที่เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติดังกล่าวเนื่องด้วยแผ่นดินสุวรรณภูมิหรืออุษาคเนย์ซึ่งเป็นพื้นที่เขตร้อนชื้นที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติในการประกอบการกลีกรรมมาตั้งแต่ยุคบรรพกาลการอ้อนวอนร้องขอเพื่อให้ได้น้ำฝนจากฟ้ามาทำนาในกลุ่มของวัฒนธรรมชาวไทยที่ปลูกข้าวและนับถือผีที่เรียกกันว่า นาทางฟ้าจึงมีน้ำมาไม่สม่ำเสมอไม่แน่นอนบางที่น้ำมากบางที่น้ำน้อยจึงเป็นเหตุให้เกิดการแห่เพื่อขอฝนโดยมีขบวนมโหระทึกแห่กบมีการละเล่นแต่งตัวเป็นกบช่วยเหลือมนุษย์ รื้อสวดคล้องกับภาพเขียนที่ผาสาย แสดงว่าชาวจังหวัดยังสืบทอดประเพณีและพิธีกรรมตั้งแต่ยุคสำริดจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาานานราว 3000 ปีซึ่งยังคงดำรงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

บริเวณที่เป็นถิ่นฐานของชาวจังหวัดในมณฑลกวางสี มีการขุดพบทางโบราณคดีซึ่งเป็นการขุดค้นพบกลองมโหระทึกขนาดใหญ่ฝังอยู่ใต้ดินไม่น้อยกว่า 600 ใบนักวิชาการในการสันนิษฐานว่าเป็นการสั่งเพื่อสิทธิการจัดการศพโดยถือเป็นสัญลักษณ์การแสดงความไว้อาลัยแก่ผู้วายชนม์และชาวจังหวัดทุกวันนี้ยังมีกลองมโหระทึกประจำตระกูลกับประจำหมู่บ้านสำหรับใช้งานในพิธีกรรมที่ทำสืบเนื่องมาจากยุคดึกดำบรรพ์อีกรวมๆ นับพันใบใช้ประโคมตีในพิธีสำคัญสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพิธีกรรมการขอฝนเพื่อขอความอุดมสมบูรณ์อันเป็นพิธีกรรมที่สืบเนื่องมาจากการบูชาบประจำปีตามหมู่บ้านต่างๆดังที่กล่าวอ้างมาแล้วข้างต้นดนตรีที่เชื่อว่า กลองมโหระทึกที่นอกจากจะมีหน้าที่เกี่ยวกับพิธีกรรมการแห่เพื่อบวงสรวงบูชาการจัดการศพในชีวิตหลังความตายแล้วยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการสื่อสารต่ออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์สืบลับเหนื่อธรรมชาติด้วยการยั่วยุด้วยการประโคมดนตรีด้วยวิธีวิงวอนร้องขออาจจะทำให้อำนาจมีรับนั้นเกิดความโกรธหรือความไม่พอใจเพื่อให้บันดาลฝนฟ้าในพิธีกรรมของฝนมโหระทึกเป็นกลองหน้าเดี่ยวรูปทรงกระบอกฐานกลวงทำด้วยโลหะมีหูห้อยติดข้างตัวกรอง 2 คู่สำหรับร้อยเชือกหามหรือแขวนกับหลักลักษณะของกลองพิเศษคือตรงกลางของเอวจะคลอมีขนาด

ต่างๆกันไปแต่ละกลุ่ม วัฒนธรรมหน้ากลองเป็นแผ่นเรียบตรงกลางเป็นรูปดาวมีลักษณะเป็นแฉกมักมีรูปกบหรือเขียดอยู่บนหน้ากลองทำให้ในบางวัฒนธรรมเรียกขานกรองชนิดนี้ว่าของกบอาทิภาคเหนือของประเทศไทยและในประเทศพม่าเพราะมีรูปกบหรือเขียดปรากฏอยู่บนหน้ากลองที่แตกต่างกันไปแต่ละยุคสมัยเป็นวัฒนธรรมร่วมที่พบที่พื้นที่ต่างๆของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อาซิพม่า ไทย ลาว เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้นเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นอารยธรรมความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในการใช้โลหะบ่งบอกถึงสัญลักษณ์ทางอำนาจของมนุษย์ที่สามารถผลิตเครื่องมือสำริดที่ใช้โลหะสำคัญในการผลิตเป็นจำนวนมากซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนของคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่น้อยกว่า 3000 ปีมาแล้วนับได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของอารยธรรมแรกของอุตสาหกรรมก่อนที่จะมีการพัฒนาตนเองขึ้นด้วยการนับถือผีบรรพบุรุษและหันมารับเอาอารยธรรมด้านคติความเชื่อทางศาสนาและแนวคิดเรื่องปรัชญาจีนและอินเดีย

นอกจากที่จะพบลวดลาย รูปกบประดับตามมุม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของน้ำหรือฝนแล้ววัดที่สำคัญยังมีลวดลายที่บ่งบอกถึง ความอุดมสมบูรณ์ เช่นลายปลา ลายคลื่นน้ำ รูปนกคักคักลิทธี เหยี่ยว คักคักลิทธีที่พาดวงวิญญาณหรือปฏิมารกรรมรูปหอย ช้าง และจ๊กจั่น เป็นต้น ในด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาของกลองมโหระทึกนั้นไม่อาจกำหนดลงไปได้อย่างชัดเจนบ้างนะคิดได้มีนักประวัติศาสตร์ออกมาแสดงหลักฐานว่ากลองมโหระทึกมีแหล่งกำเนิดทางตอนเหนือของเวียดนามในวัฒนธรรมดองซอนตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงกึ่งประวัติศาสตร์มีการขุดค้นพบแหล่งโบราณคดีที่มีวัฒนธรรมการใช้กลองมโหระทึกกว่า 50 แห่งส่วนใหญ่กระจายอยู่ในบริเวณแหล่งแม่น้ำห่งส์และแม่น้ำมาไปจนถึงตอนเหนือของเวียดนามในเขตจังหวัดดองซอนและต่อเนื่องไปถึงแม่น้ำโขงและแม่น้ำอยู่บริเวณตอนใต้ของจีนกลองมโหระทึก พบในเวียดนามกำหนดอายุอยู่ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 400 ปีก่อนพุทธกาลถึงพุทธศตวรรษที่ 7 และนอกจากนั้นแล้วยังมีการพบกลองมโหระทึกแพร่กระจายในหลายประเทศของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับกลุ่มชนที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรมกลองมโหระทึกอาจมีหลายกลุ่มประกอบด้วย

- 1 กลุ่มชนในวัฒนธรรมดองซอนอาจเป็นพวกเย่ (Yueh) หรือพวกเวียด (Viet)
2. กลุ่มชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในบริเวณภาคใต้ของไทยตลอดจนถึงอินโดนีเซีย
3. กลุ่มชนมวง (Muongs) ในเวียดนาม
4. กลุ่มชนไทยใหญ่ และกลุ่มชนอินธะในสหภาพพม่า

5. กลุ่มชนกะเหรี่ยงบางกลุ่มในไทยและสหภาพพม่า
6. กลุ่มชนจ้วงในเขตมณฑลกว๋างสีต๋อนใต้ของจีน
7. กลุ่มชนจีนฮั่นในจีนแผ่นดินใหญ่

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มชนที่สันนิษฐานว่าอาจเป็นเจ้าของวัฒนธรรมกลองมโหระทึกที่กล่าวมานั้นส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีเชื้อสายไทยไปกระไดในกลุ่มนักภาษาศาสตร์เชื่อว่ากลุ่มไทยไปกระไดนี้เป็นเชื้อสายเก่าแก่ที่มีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมด้านภาษาพิธีกรรมและแนวทางการดำรงชีพในวัฒนธรรมการปลูกข้าวโดยกลุ่มไทยผู้บริโภคน้ำเหนียวนี้เรียกได้ว่าเป็นกลุ่มวัฒนธรรมข้าวเหนียวในแบบของกลุ่มชนเชื้อสายไทยตั้งแต่จีนตอนใต้ตลอดจนถึงบริเวณที่เป็นหมู่เกาะในเวียดนาม

กลองมโหระทึกมีพัฒนาการเกือบ 3 พันกว่าปีมาแล้วเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวของอุตสาหกรรมเอออาจสรุปได้ว่าหลักฐานที่แสดงการใช้กลองมโหระทึกในการแห่นั้นตั้งใจจะสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และโลกหลังความตายหรืออำนาจวิเศษที่สามารถบันดาลความอุดมสมบูรณ์ด้วยลักษณะและบทบาทในการใช้สอยรวมไปถึงต้นลายรูปเรือขนาดใหญ่ที่มีการเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมเกี่ยวกับความตายในสมัยโบราณเพราะในสมัยนั้นศาสนาและปรัชญาที่เป็นรูปแบบยังไม่ปรากฏสิ่งสำคัญของเขาก็คือวิญญาณของบรรพบุรุษด้วยความเชื่อว่าหากปรนนิบัติดูแลบรรพบุรุษผู้ล่วงลับก็จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากวิญญาณเหล่าบรรพบุรุษด้วยเช่นกันลักษณะของกลองมโหระทึก Land นวดลายตกแต่งรูปเรือพวกนี้จึงน่าจะถูกมองว่าใช้ในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ซึ่งจะนับถือเป็นร่องรอยที่แสดงถึงเบาะแสการแห่ทางวัฒนธรรมชาวน้ำเป็นการแสดงออกทางด้านจิตวิญญาณ หรือโลกแห่งความตายนั่นเอง (สุรพล นาถะพินธุ, 2549) โดยภาพรวมของวัฒนธรรมในการแห่กลองมโหระทึกมีประเด็นดังต่อไปนี้คือ

- กลองเป็นเครื่องแสดงฐานะความมั่งคั่งทางสังคม
- กลองเป็นเครื่องประกอบพิธีสำคัญเกี่ยวกับความตาย
- กลองใช้ตีในพิธีขอฝน
- กลองใช้ตีเพื่อการบำบัดโรคและขับไล่ภูตผี
- กลองใช้ตีเป็นสัญญาณในการสงคราม
- กลองใช้ประกอบพิธีกรรมต่างๆ

ในช่วงหลังคติความเชื่อเกี่ยวกับผีและวิญญาณบรรพบุรุษได้แปรเปลี่ยนไปจากอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติที่จะต้องไม่ได้กับเรื่องวิญญาณผีดำผีหลวงผีตานาย PR รักผีบรรพบุรุษผีเสื้อเมืองเป็นต้นได้ปรับเปลี่ยนมาจากการที่ชาวเมืองหรือชาวพื้นเมืองต่างรับคติความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจลึกลับศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้นจากอำนาจลึกลับศักดิ์สิทธิ์ที่ไม่มีตัวตนเป็นพลังลึกลับแห่งธรรมชาติได้รับการปั้นแต่งให้เกิดเป็นพลังที่ดูแลปกป้องรักษาและเปลี่ยนผ่านความเชื่อดั้งเดิมให้เกิดมีความเป็นตัวตนมีความใกล้ชิดสมาชิกกลุ่มมากยิ่งขึ้นด้วยการให้ความสำคัญด้านตำแหน่งอำนาจพลังอำนาจดังกล่าวในช่วงนี้เองศาสนาผีในคติความเชื่อของผู้คนใน ได้ถูกจัดระเบียบทางความคิดให้เป็นพลังอำนาจของผีที่อยู่ในชั้นฟ้ามีอำนาจให้ตกลงบันดาลให้เป็นแต่เรียกกันว่าผีฟ้าและมอบพลังอำนาจให้กับผีฟ้าผู้เป็นใหญ่โดยแทนตำแหน่งนี้ว่าแทนหรือพญาแถนในบางครั้งจะพบคำว่าแขนหลวงหรือนำเมืองที่เกี่ยวกับคติความเชื่อเรื่องแขนนี้เช่นเมืองแถนหรือเมืองแถนในเรียนพุกุญญ์กลางความเชื่อในระบบผีฟ้าผีแถนของชาวไทยดำเวียดนามและตลอดจนถึงคติความเชื่อเกี่ยวกับการถือผีแถนของชาวไทยไปกระโดทั้งในกลุ่มลาวและเหนือไปถึงกลุ่มชวเป็นต้น

ความเปลี่ยนแปลงของอารยธรรมในช่วง 5000 ปีก่อนพุทธกาลโดยชนชาติอารยันจากเอเชียกลางได้บุกกรุกเข้าไปครอบครองดินแดนทางเหนือของแม่น้ำสินธุในแคว้นปัญจาบพร้อมทั้งการเกิดขึ้นของประเทศอินเดียเริ่มมีการนำเอาศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่มีวิวัฒนาการมาพร้อมกับการมีอำนาจของชาวอารยันในชั้นต้นนั้นเป็นการนับถือภูตผีปีศาจอำนาจต่างๆทางธรรมชาติที่ไม่สามารถอธิบายได้ต่อมากการนับถือธรรมชาติต่างๆจึงพัฒนามาสู่การทำรูปเคารพและเทพต่างๆมากมายเช่นพระอินทร์ท้าววิรุฬหกและพระยมวิธีการเปลี่ยนผ่านระหว่างความเชื่อดั้งเดิมและการนำความเชื่อใหม่เข้ามาในสังคมบางประการของอินเดียนั้นมีการจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับอำนาจเหนือ ธรรมชาติซึ่งเป็นตัวแทนของความชอบธรรมในการกระทำสิ่งใดโดยมีการนำคติของเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 4 มาเป็นปรัชญาความเชื่อลัทธินี้เองที่ได้พัฒนามาเป็นศาสนาพราหมณ์โดยเป็นศาสนาที่ไม่มีศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งโดยการรวบรวมคำสอนคำอ้อนวอนของตนขึ้นบัญญัติให้ใช้เป็นปรัชญาและแนวทางเป็นครั้งแรกโดยกำหนดเป็นภาษาสันสกฤตเรียกว่าพระเวทซึ่งแปลว่าความรู้คัมภีร์ที่แต่งขึ้นครั้งแรกเรียกว่าเรียกเข้าเอกเป็นคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับบทสวดต่างๆกล่าวถึงการสร้างโลกเพื่อสรรเสริญพระเจ้าอำนาจแห่งองค์เทพและธรรมชาติ

ต่อมาจึงได้เรียบเรียงคัมภีร์เพิ่มเติมขึ้นตามลำดับคือแยกทิวเขเป็นคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับบทหรือยกรองบวงสรวงต่างๆใช้ในพิธีการบูชาัญที่เรียกว่าเป็นพิธีในทางศาสนา 3 เวทย์เกี่ยวกับกลศาสตร์รวมทั้ง

สังคีตคีเป็นคัมภีร์บทสวดมนต์สำหรับประกอบพิธีกรรมอาถรรพ์เวทย์เกี่ยวกับเวทย์มนต์คาถาต่างๆที่เน้นไปทางไสยศาสตร์ต่อมาคัมภีร์ทั้ง 4 ได้กลายมาเป็นคัมภีร์สำคัญของฮินดูเป็นศาสนาที่รวมพระเจ้าในทุกสิ่งทุกอย่างปรากฏว่ามีพระเจ้ามากมายเช่นพระอัคนีฝ่ายพระสงฆ์จันทร์พระอินทร์พระพรหมพระอิศวรพระนารายณ์พระวิษณุพระกฤษณะพระรามและพระพิฆเนศเป็นต้น มาในยุคไตรตายุคมีการทำพปีกรร มมากขึ้นในยุคนี้

การแห่เข้ามาสืบบทบาทมากขึ้นในรูปลักษณะของการแห่รูปสักขณ์ที่แสดงออกถึงความนอบน้อมบูชาด้วยคติการเข้ามาของเทพเทวดาเหล่านี้ได้ถูกจัดวางให้มีระดับตามตำแหน่งหน้าที่และสถานะด้วยคติของภพภูมิที่แทนค่าออกมาในลักษณะของเทพอะไรต่างๆซึ่งได้รับการบูชาเช่นสรวงและร้องขอด้วยพิธีกรรมการแห่และช่วงต่อมาคติการบูชาเทวดาผู้เป็นใหญ่ขึ้นได้ถูกปรับเปลี่ยนโดยความเชื่อเกี่ยวกับมหาเทพซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดระบบความคิดเกี่ยวกับความเชื่อปรัชญาและศาสนาครั้งที่สำคัญที่สุดของกลุ่มวัฒนธรรมอินเดียจากจัดระเบียบทางความเชื่อฝ่ายเทวให้มีที่มาโดยอ้างอิงจากตำนานและปกรณ์ต่างๆเพื่อยืนยันสถานะ ให้แก่องค์เทวเหล่านั้นการกำหนดสถานภาพขององค์มหาเทพและพระมหาเทวีต่างๆจากลำดับชั้นเทวดาทั้ง 4 มาเป็นองค์พรหมธาตาคิวะเทพและวิษณุด้วยในยุคนี้เรียกว่ายุคพระเวทดังนั้นพิธีกรรมการแห่จึงจะเป็นการแห่เพื่อเอาอกเอาใจของคัมมหาเทพและการวิงวอนร้องขออำนาจแห่งมหาเทพผู้มีอำนาจหน้าที่ในการทรงอำนาจภาพนั้นๆดังที่ตกค้างอยู่ในคติความเชื่อในปัจจุบันอาทิขบวนแห่เครื่องสักการะของคัมมหาเทพในงานวันศิวะราตรีและงานพิธีนวราตรีซึ่งชาวฮินดูผู้ที่ตนจากทั่วประเทศอินเดียจะพากันมาเฉลิมฉลองพิธีมหาศิวะราตรีโดยเข้าพิธีการอาบน้ำชำระสวดมนต์ การกล่าวว่าพระนามพระศิวะและพระนางปารวตีในคำคินเสียวราตรีนี้ในขณะที่สตรีเข้ามาร่วมในพิธีการแห่ต่างมีความเชื่อว่าการสักการะบูชาที่จริงใจต่อองค์ศิวะในวันนี้จะช่วยล้างบาปทั้งหมดได้โดยจะมีการแห่น้ำจากแม่น้ำคงคาดอกไม้อและขนมหวานมาถวายของคัมมหาเทพที่เทวสถานและการแห่ของคัมมหาเทพไปยังท้องถนนเพื่อให้ประชาชนได้สักการะ (สุภาวรรณ,2554)

การสนธิความเชื่อดังกล่าวในอินเดียช่วงพุทธศตวรรษที่ 6 เป็นช่วงที่ศาสนาพราหมณ์ฮินดูได้จากอินเดียเข้าสู่จุดที่เจริญสูงสุดได้กระจายเข้ามายังดินแดนอุษาคเนย์และสุวรรณภูมิความเปลี่ยนแปลงด้านตำแหน่งและสิทธิอำนาจของกลุ่มเทวดาเดิมในช่วงนี้เองศาสนพิธีในคติความเชื่อของผู้คนในอุษาคเนย์ได้รับการสื่อสารระหว่างพลังอำนาจของผู้เป็นใหญ่หรือที่เรียกกันว่าผีฟ้าผีแถนหรือพญาแถนเข้ากับสัญลักษณ์ในเชิงที่เป็นรูปสักขณ์โดยการปั้นแต่งให้ตัวแทนหรืออำนาจศักดิ์สิทธิ์ใน

ธรรมชาติที่มั่นคงอยู่ในสภาวะของเทวหรือเทวดา และมีประธานของเทวดาที่เคยดำรงตำแหน่งเป็นแกนหลักหรือพญาแกนเข้ามาแสดงภาพลักษณ์เป็นเทพเจ้าแห่งท้องฟ้าที่เรียกกันว่าพระอินทร์อีกด้วย

การยอมรับนับถือและคติการบูชาแบบพราหมณ์ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดและภาพลักษณ์ของความเชื่อดั้งเดิมในอุษาคเนย์ให้แปรเปลี่ยนไปจากสังคมเกษตรกรรมสังคมบรรพกาลเป็นมีบทบาทอย่างมากต่อวิถีชีวิตโดยการรวมเอาความเชื่อเรื่องราวของผีและวิญญาณบรรพบุรุษมากผนวกกับความเชื่อดินิยมเทพเจ้าของศาสนาพราหมณ์ฮินดูรูปแบบของพิธีกรรมโดยเฉพาะกระบวนการแห่ในสังคมวัฒนธรรมศึกษาคณะศจากสังคมบรรพกาลจึงได้มีการปรับเปลี่ยนจากที่แสดงออกถึงความพยายามที่จะสื่อสารกับวิญญาณบรรพบุรุษและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในด้านการรับรอง รับรองรับใช้และสนับสนุนความเชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้าภพภูมิและปรัชญาทางศาสนาความเชื่อที่มาพร้อมกับศาสนาพราหมณ์ฮินดูโดยมีการสร้างเทวรูปหรือรูปเคารพและศาสนสถานี่เคารพให้เปรียบประดุจวิมานของเทพเจ้าและคติการอวดารลงมาเกิดเพื่อปราบทุกข์ภัยให้กับประชาชนการวางบทบาทและสถานะของคนในสังคมมีความเข้มข้นชัดเจนขึ้นจากระบบวรรณะและบทบาทที่สืบทอดทางสายเลือดโดยอ้างอิงหลักฐานจากแผ่นหินสลักรูปกองทัพช้างที่เมืองโมเฮนโจดาโรและฮาร์ปปา อาจเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อที่มีการใช้ช้างเป็นพาหนะในการแห่อาจเป็นการเชิดชูอิสริยยศของชนชั้นปกครองหรือเทพเจ้า

ผู้ที่สามารถติดต่อสื่อสารกับเทพเจ้าได้ก็จะได้รับการยกย่องเชิดชูเช่นกษัตริย์ซึ่งคงสถานะเป็นภาคหนึ่งของเทพเจ้าหรือเป็นภาพแทนของเทพเจ้านั้นและผู้ที่ทำการสื่อสารหรือติดต่อกับหน่วยที่ได้ก็คือนักบวชหรือพระดังนั้นพระจึงมีบทบาทสำคัญต่อการใช้ชีวิตความเป็นอยู่และเปรียบเสมือนตัวแทนของเทพเจ้าเทวาลัยหรือวัดภาพของพระราชวังจึงกลายเป็นสถานที่สถิตของเทพเจ้าเป็นที่ประกอบพิธีกรรมเป็นศูนย์กลางของการปกครองและเป็นแหล่งผลิตงานศิลปะที่มีคุณค่ายิ่งจึงนับว่าการสร้างสรรค์ศิลปะสมัยนี้มีแรงผลักดันมาจากความเลื่อมใสในศาสนาและการเอาใจที่พระเจ้าซึ่งแสดงออกในรูปลักษณะของขบวนแห่อย่างวิจิตรตระการตาเช่น ภาพจำหลักหินฝานั่งรอบระเบียบคดภายในปราสาทหินนครวัดเป็นศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่มีลักษณะเป็นภาพนูนต่ำตัวภาพแสดงเนื้อหากระบวนการแห่พระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 ที่อยู่ในสถานะกษัตริย์คือสมมติเทพตามคติเทวราชาธิปไตยด้วยเครื่องสูงและร่มรวมทั้งขบวนช้างม้าข้าราชการอย่างยิ่งใหญ่อ

ขบวนแห่ดังกล่าวมีลักษณะในการแสดงออกถึงแสนยานุภาพอันเกรียงไกรของกองทัพหนึ่งยังเป็นการแสดงออกถึงคติความเชื่อในระบบเทวราชอันมีกษัตริย์เป็นภาพแทนของเทพเจ้าด้วย (ชำนาญ สัจจะโชติ, 2549) และเมื่อเริ่มมีศาสนาพุทธวิถีชีวิตและความเชื่อของคนในดินแดนสุวรรณภูมิได้เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยนับถือคติพราหมณ์ฮินดูอย่างเหนียวแน่นก็หันมาเริ่มนับถือและยอมรับพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้นในช่วงนี้เองที่คติการบูชาพระอินทร์ของกลุ่มอารยันในยุคแรกเริ่มได้กลับมามีอิทธิพลและส่งผลให้กับความเชื่อในอุษาคเนย์ซึ่งแพร่เข้ามาทางอิทธิพลทางความเชื่อในศาสนาพิธีกรรมการแห่จากเดิมที่เคยเป็นเครื่องแสดงออกถึงสัญลักษณ์ที่แทนความหมายคติความเชื่อทางจักรวาลที่ 4 ผ่านร่างมนุษย์ที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมมติเทพก็ได้ถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นการปรนนิบัติและดูแลแห่งพระพุทธศาสนา แต่อย่างไรก็ดีรูปแบบและลักษณะหรือบทบาทของขบวนแห่นั้นก็ยังมีบริบทที่คล้ายคลึงกันดังจะเห็นได้จากหลักฐานภาพจำหลักหินที่เป็นพุทธสถานบุโรพุทโธอันศักดิ์สิทธิ์โดยกษัตริย์ราชวงศ์ไศเลนทร์ตั้งอยู่บนเนินสูงของเกาะชวาซึ่งถือเป็นพุทธสถานที่เป็นโบราณสถานขนาดใหญ่เป็นศูนย์รวมความเชื่อของศาสนาพุทธนิกายมหายานซึ่งเป็นภาพจำหลักหินที่ปรากฏก็มักจะเป็นภาพพุทธประวัติและชาดกต่างๆที่ยังเน้นให้เห็นภาพลักษณะของการแห่แห่น ในระบบความคิดสมมติเทพตามคติเทวราชซึ่งเนื้อเรื่องที่ปรากฏในชาดกตัวละครที่เป็นพระโพธิสัตว์มักจะถูกรายล้อมด้วยเครื่องสูงและรุ่มรอมทั้งขบวนผู้คนมากมายซึ่งมีความต่อเนื่องได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ฮินดู (ชำนาญ สัจจะโชติ, 2549)

รูปแบบและจุดมุ่งหมายของขบวนแห่

รูปแบบขบวนแห่ในแต่ละวัฒนธรรมมีหลายประเภท อาทิเช่น

- การแห่เพื่อการบวงสรวงบูชา

ขบวนแห่เพื่อแสดงออกถึงการเคารพยำเกรงและการเทิดทูนบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือสิ่งที่พึงเคารพปรากฏโดยทั่วไปในทุกวัฒนธรรมในอุษาคเนย์แต่จะเด่นชัดในกลุ่มผู้นับถือศาสนาพุทธหรือพราหมณ์ฮินดู

- การแห่ตามคติความเชื่อเรื่องความดีงามการเฉลิมฉลองและการแห่ในเทศกาลประเพณีทางศาสนา

ขบวนแห่ซึ่งเป็นการจัดตั้งขึ้นในเทศกาลประเพณีที่สำคัญเพื่อเป็นการตอบแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นการทำให้ทราบถึงช่วงเทศกาลหรือฤดูกาลนานๆ

- การแห่เพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้าย

ขบวนแห่เพื่อจุดประสงค์ทางด้านขับไล่สิ่งชั่วร้ายและสิ่งอัปมงคลซึ่งจะเกิดจากความไม่ปกติสุขของคนในสังคมเช่นโรคและภัยพิบัติอันเนื่องมาจากวิทยาการทางการแพทย์ไม่เจริญจริงเชื่อว่าเป็นเพราะสิ่งชั่วร้ายและเสนียดจัญไรกษัตริย์คือเจ้าเมืองจึงต้องประกอบพิธีกรรมครึบไว้ด้วยการแห่เช่นพิธีสั้มพัจจรรฉินท์

- ขบวนแห่เพื่อแสดงแสนยานุภาพ

ขบวนแห่เพื่อแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงของกองทัพเพื่อแสดงออกถึงแสนยานุภาพและความพร้อมเพียงของการศึกสงครามเรียกว่าการสวนสนาม

- การแห่เพื่อให้เกิดเกียรติแสดงความเป็นมิตรไมตรีและขบวนแห่เพื่อแสดงความถึโรราช สวามิภักดิ์

ขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงออกทางสังคมเพื่อแสดงออกถึงความยินดีและความเป็นมิตรไมตรีโดยมากจะเป็นลักษณะการเจริญความสัมพันธ์กันในฐานะทูตเพื่อเชื่อมหรือเพิ่มระดับความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรที่มักจะทำให้มีการแห่เครื่องราชบรรณาการหรือเครื่องแทนตัวกษัตริย์ของเจ้าเมืองไปยังบ้านเมืองอาณาจักรที่เจริญสัมพันธ์ทางการทูตด้วยดังเช่นในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

- ขบวนแห่เพื่อแสดงความเคารพและไว้อาลัย

ขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความอาลัยรักในการส่งผู้วายชนม์ไปยังสุสานหรือฌาปนสถานเป็นพิธีกรรมที่มีการกระทำสืบเนื่องกันมายาวนานนับตั้งแต่โบราณกาลอันเป็นการแสดงออกถึงความอาลัยรัฐผู้ตายด้วยการนำสิ่งของสัมภาระและเข้าของรวมทั้งเครื่องสักการะไปส่งผู้ตายเพื่อให้ได้ใช้สอยอย่างโลกหน้าอีกทั้งยังเป็นการแสดงออกทางสังคมและอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของผู้วายชนอีกด้วย

หลักการจัดชบวนแห่

การจัดชบวนแห่นั้น ส่วนใหญ่มักเป็นไปตามบริบทของแต่ละชบวนในวัฒนธรรมต่างๆ โดยแต่ละชบวนแห่จะมีลักษณะและหน้าที่ในการจัดรูปชบวนที่แตกต่างกันในแต่ละวันและโอกาส โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยกล่าวกันในภาพใหญ่คือ ขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมสภาพภูมิประเทศภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่แต่ละวัฒนธรรมซึ่งปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดชบวนแห่ขึ้นการจัดชบวนแห่นั้นเป็นการตอบสนองความต้องการในการแสดงออกทางด้านสังคมและวัฒนธรรมคติความเชื่อและปรัชญาทางศาสนาอย่างไรก็ตามชบวนแห่ในแต่ละวัฒนธรรมนั้นยังต้องคำนึงถึงกรอบจารีตทางสังคมที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมและสังคมนั้นๆด้วยหากแต่ชบวนแห่ไม่ได้เกิดขึ้นในความต้องการและความพึงพอใจของคุณ หนึ่งในสังคมแต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญจึงจะถือว่าเป็นการแห่ที่สมบูรณ์และสร้างสรรค์

บทที่ 2

การบริหารจัดการการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

การเตรียมการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรมครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดทิศทางกระบวนการและรายละเอียดที่จำเป็นในการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม โดยยึดหลักตามวัตถุประสงค์ของการจัดชบวนแห่งที่ต้องการรวมทั้งการจัดการที่รอบคอบมีส่วนช่วยในการป้องกันลดความเสี่ยงและรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนในการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

1. ขั้นตอนการเตรียมชบวนแห่ง

เป็นการบวกรวางแผนเริ่มต้น โดยการวางแผนกระบวนการโดยการคิดเพื่อให้สามารถประมวลผลปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญในการจัดการชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ตลอดจนการมอบหมายงานให้ทีมงานตามความสามารถ ศักยภาพ และความถนัด

2. ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

เป็นกระบวนการออกแบบสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโดยทั่วไปมีรูปแบบหรือขั้นตอน ดังนี้

2.1 การวางแผนร่างชบวนแห่ง

2.2 นำร่างผังชบวนแห่งเข้าสู่การประชุม ทารื้อกันในเรื่องรายละเอียด และหาข้อสรุป และมอบหมายหน้าที่

2.3 ดำเนินการติดตาม และประสาน เพื่อเตรียมการจัดทำชบวนแห่งตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย

2.4 ประชุมย่อยเป็นการประชุมย่อยเพื่อรายงานความก้าวหน้าของทีมงานแต่ละฝ่ายอย่างไม่เป็นทางการ

2.5 เตรียมความพร้อมองค์ประกอบชบวนแห่งก่อนถึงวันงานอย่างน้อย 3-5 วัน โดยมีการนัดประชุมผู้ที่จะเข้าร่วมชบวนแห่ง ได้มารับทราบหน้าที่ บทบาท และการจัดการชบวนแห่ง

2.6 ดำเนินการประกอบร่างชบวนแห่ในวันที่กำหนด

2.7 เสร็จสิ้นการจัดทำชบวนแห่

2.8 นำส่งและทำการส่งคือวัสดุอุปกรณ์ที่ขอความอนุเคราะห์มา(ถ้ามี)

2.9 ประชุมย่อยที่มงานการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมเพื่อสรุปงาน(ตามวาระ
เหมาะสม)

3. ขั้นตอนการสรุปผลการดำเนินงานการจัดชบวนแห่

เมื่อการดำเนินการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมเสร็จสิ้น ผู้จัดชบวนแห่ และทีมงาน ประเมินผลการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ทบทวนกิจกรรม ประมวลประสบการณ์ สรุปความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ การค้นพบ ความสามารถและความถนัด สิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม ของตนเอง การสร้างแรงบันดาลใจส่วนบุคคลและแรงบันดาลใจให้กับทีมงานทั้งหมดร่วมกัน การสรุป การดำเนินงานผลของการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม จุดอ่อน จุดแข็ง รวมทั้งแนวทางในการ พัฒนาและแก้ไขปัญหา อันจะเป็นแนวทางในการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมในครั้งต่อไป

บทที่ 3

การจัดชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม

ความสำคัญของการจัดการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม

การจัดชบวนแห่นั้น ส่วนใหญ่มักเป็นไปตามบริบทของแต่ละชบวนในวัฒนธรรมต่างๆ โดยแต่ละชบวนแห่จะมีลักษณะและหน้าที่ในการจัดรูปชบวนที่แตกต่างกันในแต่ละวันและโอกาส โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยกล่าวกันในภาพใหญ่คือ ขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่แต่ละวัฒนธรรมซึ่งปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดกระบวนแห่ขึ้นการจัดชบวนแห่นั้นเป็นการตอบสนองความต้องการในการแสดงออกทางด้านสังคมและวัฒนธรรมคติความเชื่อและปรัชญาทางศาสนาอย่างไรก็ตามชบวนแห่ในแต่ละวัฒนธรรมนั้นยังต้องคำนึงถึงกรอบจารีตทางสังคมที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมและสังคมนั้นๆ ด้วยหากแต่ชบวนแห่ไม่ได้เกิดขึ้นในความต้องการและความพึงพอใจของคุณ หนึ่งในสังคมแต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจึงเป็นปัจจัยสำคัญจึงจะถือว่าเป็นการแห่ที่สมบูรณ์และสร้างสรรค์

จุดมุ่งหมายของการชบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม

ชบวนแห่ในแต่ละวัฒนธรรมมีหลายประเภทและหลายโอกาสในการจัดทำ อาทิเช่น

- การแห่เพื่อการบวงสรวงบูชา

ชบวนแห่เพื่อแสดงออกถึงการเคารพยำเกรงและการเทิดทูนบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือสิ่งที่พึงเคารพปรากฏโดยทั่วไปในทุกวัฒนธรรมในอุษาคเนย์แต่มักจะเด่นชัดในกลุ่มผู้นับถือศาสนาพุทธหรือพราหมณ์ฮินดู

- การแห่ตามคติความเชื่อเรื่องความดีงามการเฉลิมฉลองและการแห่ในเทศกาลประเพณีทางศาสนา

ขบวนแห่ซึ่งเป็นการจัดแต่งขึ้นในเทศกาลประเพณีที่สำคัญเพื่อเป็นการตอบแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นการทำให้ทราบถึงช่วงเทศกาลหรือฤดูกาลนานๆ

- การแห่เพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้าย

ขบวนแห่เพื่อจุดประสงค์ทางด้านขับไล่สิ่งชั่วร้ายและสิ่งอัปมงคลซึ่งจะเกิดจากความไม่ปกติสุขของคนในสังคมเช่นโรคและภัยพิบัติอันเนื่องมาจากวิทยาการทางการแพทย์ไม่เจริญจริงเชื่อว่าเป็นเพราะสิ่งชั่วร้ายและเสนียดจัญไรภัยอันตรายคือเจ้าเมืองจึงต้องประกอบพิธีกรรมครีไพบัฒนพิธีกรรมขับไล่ด้วยการแห่เช่นพิธีสัสมัจฉรินท์

- ขบวนแห่เพื่อแสดงแสนยานุภาพ

ขบวนแห่เพื่อแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงของกองทัพเพื่อแสดงออกถึงแสนยานุภาพและความพร้อมเพียงของการศึกสงครามเรียกว่าการสวนสนาม

- การแห่เพื่อให้เกิดเกียรติแสดงความเป็นมิตรไมตรีและขบวนแห่เพื่อแสดงความถึโรราชสวามิภักดิ์

ขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงออกทางสังคมเพื่อแสดงออกถึงความยินดีและความเป็นมิตรไมตรีโดยมากจะเป็นลักษณะการเจริญความสัมพันธ์กันในฐานะทูตเพื่อเชื่อมหรือเพิ่มระดับความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรที่มักจะทำให้มีการแห่เครื่องราชบรรณาการหรือเครื่องแทนตัวกษัตริย์ของเจ้าเมืองไปยังบ้านเมืองอาณาจักรที่เจริญสัมพันธ์ทางการทูตด้วยดังเช่นในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

- ขบวนแห่เพื่อแสดงความเคารพและไว้อาลัย

ขบวนแห่เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความอาลัยรักในการส่งผู้วายชนม์ไปยังสุสานหรือฌาปนสถานเป็นพิธีกรรมที่มีการกระทำสืบเนื่องกันมาช้านานนับตั้งแต่โบราณกาลอันเป็นการแสดงออกถึงความอาลัยรัฐผู้ตายด้วยการนำสิ่งของสัฆาณะและเข้าของรวมทั้งเครื่องสักการะไปส่งผู้ตายเพื่อให้ได้ใช้สอยอย่างโลกหน้าอีกทั้งยังเป็นการแสดงออกทางสังคมและอำนาจที่ยิ่งใหญ่ของผู้วายชนอีกด้วย

แนวทางการจัดขบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรม

1 การวางผังแบบร่างขบวนแห่

ผู้ที่จัดทำร่างขบวน ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในวาระ โอกาส และความเหมาะสมของงานที่จะจัดให้มีขบวนแห่นั้นขึ้น เพื่อที่จะมองเห็นภาพร่วมกัน และได้ข้อสรุปข้องานได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยสามารถอาศัยประสบการณ์ การริ้วงานด้านขบวนแห่ของที่อื่นๆเป็นกรณีศึกษา หรือตามความต้องการของผู้ที่ต้องการให้มีขบวนแห่

2 นำร่างผังขบวนแห่เข้าสู่การประชุม

เป็นกระบวนการในการหารือกันในรายละเอียดคืบย่อย อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อเป็นที่มาของผู้เข้าร่วมขบวน และงบประมาณในการจัดขบวนแห่ จนนำไปสู่การหาข้อสรุป และมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพ และความถนัด หรือกับผู้ที่ต้องการเปิดประสบการณ์ใหม่

3 ดำเนินการติดตาม และประสานงาน

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนเพื่อเตรียมการจัดทำขบวนแห่ตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย โดยเน้นการตามงานไปที่ชิ้นส่วน วัสดุ อุปกรณ์ที่จะต้องนำเข้าขบวนให้ตรงตามสเปก และสอดคล้องกับมติที่ประชุมในทุกรายการ หรือหากเพิ่มเติมต้องเร่งปรึกษาผู้บริหาร หรือหากมีผู้ที่ได้รับมอบอำนาจการตัดสินใจจะต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจที่จะเพิ่มองค์ประกอบในขบวน ให้งานออกมาสมบูรณ์

4 ประชุมย่อย

เป็นการประชุมย่อยเพื่อรายงานความก้าวหน้าของทีมงานแต่ละฝ่ายอย่างไม่เป็นทางการ หรือเป็นทางการ ผ่านทางโซเชียลมีเดีย หรือ กลุ่ม Line เพื่อความสะดวกในการส่งภาพ คลิป วิดีโอ ระหว่างการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว

5 เตรียมความพร้อม

เป็นขั้นตอนในการจัดการองค์ประกอบในชบวน ที่เป็นบุคคลอื่นจะเข้ามาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบชบวนแห่งที่จะได้อยู่ในส่วนต่างๆ จาก หัวชบวน ถึง ท้ายชบวน ก่อนถึงวันงานอย่างน้อย 3-5 วัน โดยมีการนัดประชุมบุคคลที่จะเข้าร่วมชบวนแห่งให้ได้มารับทราบหน้าที่ บทบาท และการจัดการชบวนแห่ง

6 ดำเนินการประกอบร่างชบวนแห่งในวันที่กำหนด

เป็นกระบวนการที่ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในข้อที่ 3 , 4 และ 5 ให้เสร็จสมบูรณ์ในวันที่กำหนด จัดเก็บภาพการปฏิบัติงาน และดำเนินการจัดทำชบวนแห่งไว้เป็นฐานข้อมูล

7 เสริมสร้างการจัดทำชบวนแห่ง

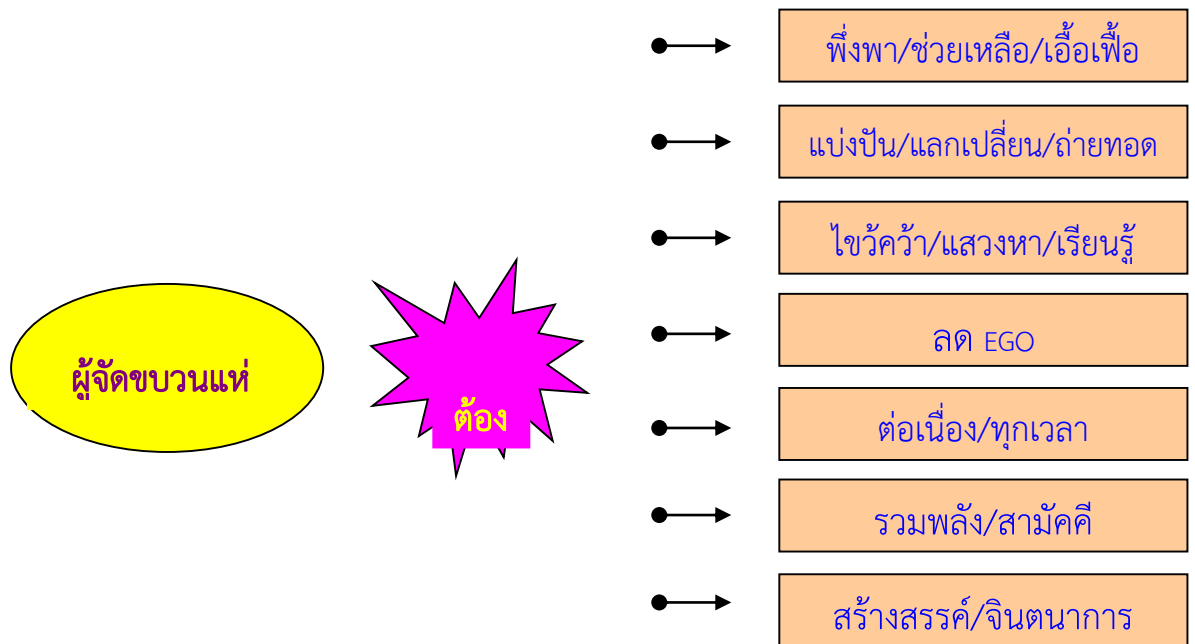
บริหารจัดการ การนำบุคคลที่เข้าร่วมชบวนกลับสู่สถานที่เตรียมการ และจัดเก็บและคัดแยกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบชบวน ตามประเภทให้เรียบร้อยเป็นลำดับ

8 นำส่งและทำการส่งคือวัสดุอุปกรณ์ที่ขอความอนุเคราะห์มา(ถ้ามี)

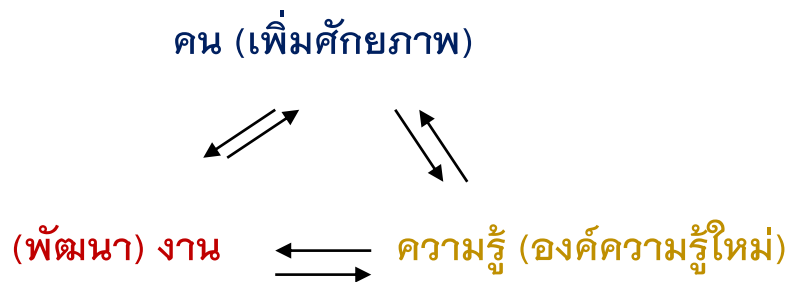
9 ประชุมทีมงานการจัดการชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรมเพื่อสรุปร่างงาน(ตามวาระเหมาะสม)

สรุปความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ การค้นพบ ความสามารถและความถนัด สิ่งที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติมของตนเอง การสร้างแรงบันดาลใจส่วนบุคคลและแรงบันดาลใจให้กับทีมงานทั้งหมดร่วมกัน

ทัศนคติของผู้จัดทำขบวนแห่

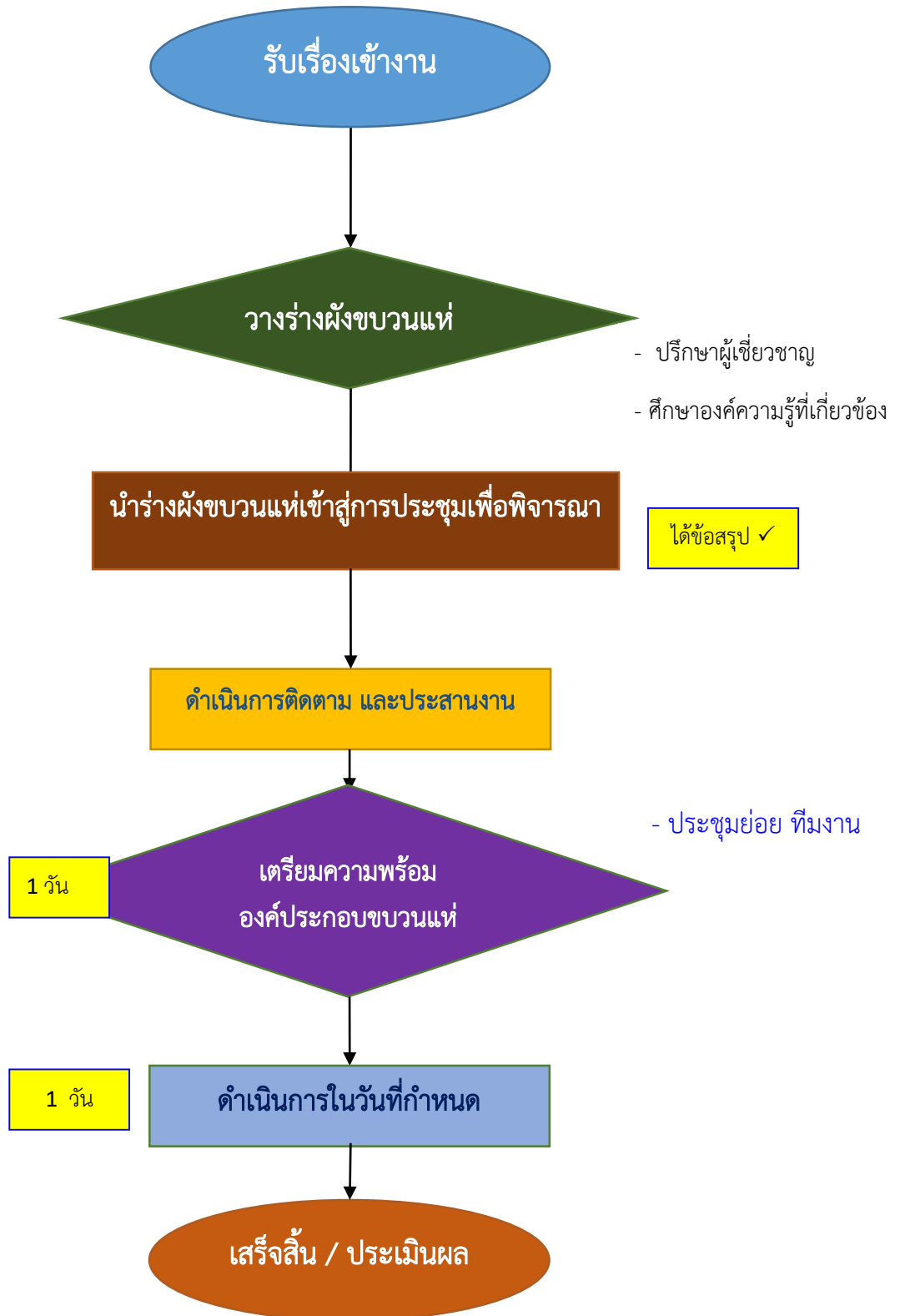
การจัดการความรู้ของผู้ปฏิบัติการจัดทำขบวนแห่

หลักการ การจัดการความรู้ในการจัดทำขบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

1. เชื่อมโยงยุทธศาสตร์
2. นำไปใช้ได้จริงเหมาะสมกับงานและได้จากการปฏิบัติงานประจำ
(ความชัดเจนของวิธีการขั้นตอน/กระบวนการ/ผลผลิต/วัดได้)
3. ตอบสนองเป้าหมาย
4. ไม่จำกัดรูปแบบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน Flowchart

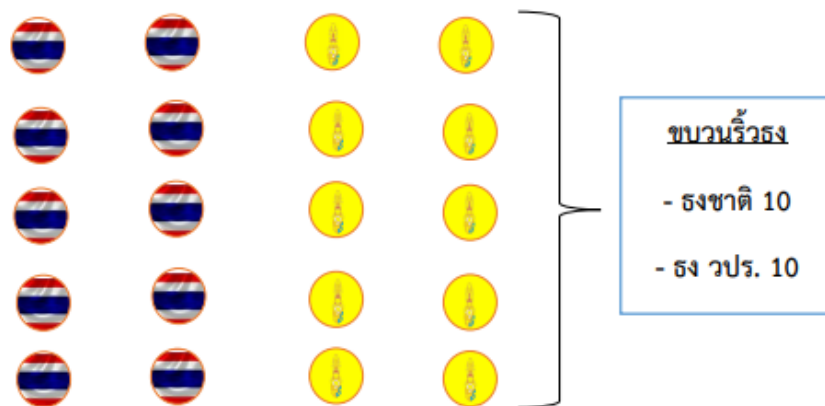
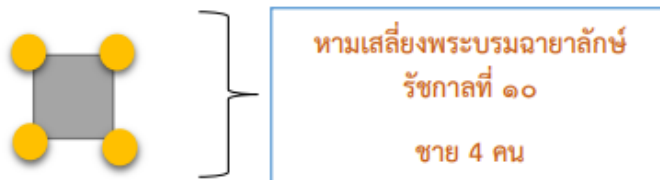
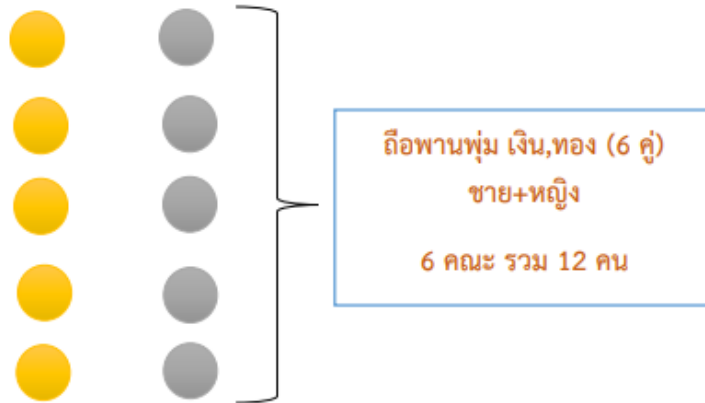
ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

1. ได้รับประสบการณ์ตรงในการทำกิจกรรมรูปแบบการสร้างสรรค์เพื่องานวัฒนธรรม
2. ได้พัฒนากระบวนการคิด การแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจ
3. ได้รับความรู้และทักษะต่างๆ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ได้พัฒนาตนเองให้สามารถเรียนรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้บนพื้นที่แห่งการสร้างสรรค์
5. ฝึกความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบให้กับตนเอง
6. ได้มีเครือข่ายที่ดี และสนุกไปกับการเรียนรู้เพื่อกลับกรองงาน
7. มีเจตคติที่ดีต่องานฝีมือ หรือเชิงช่างหลายๆแขนง

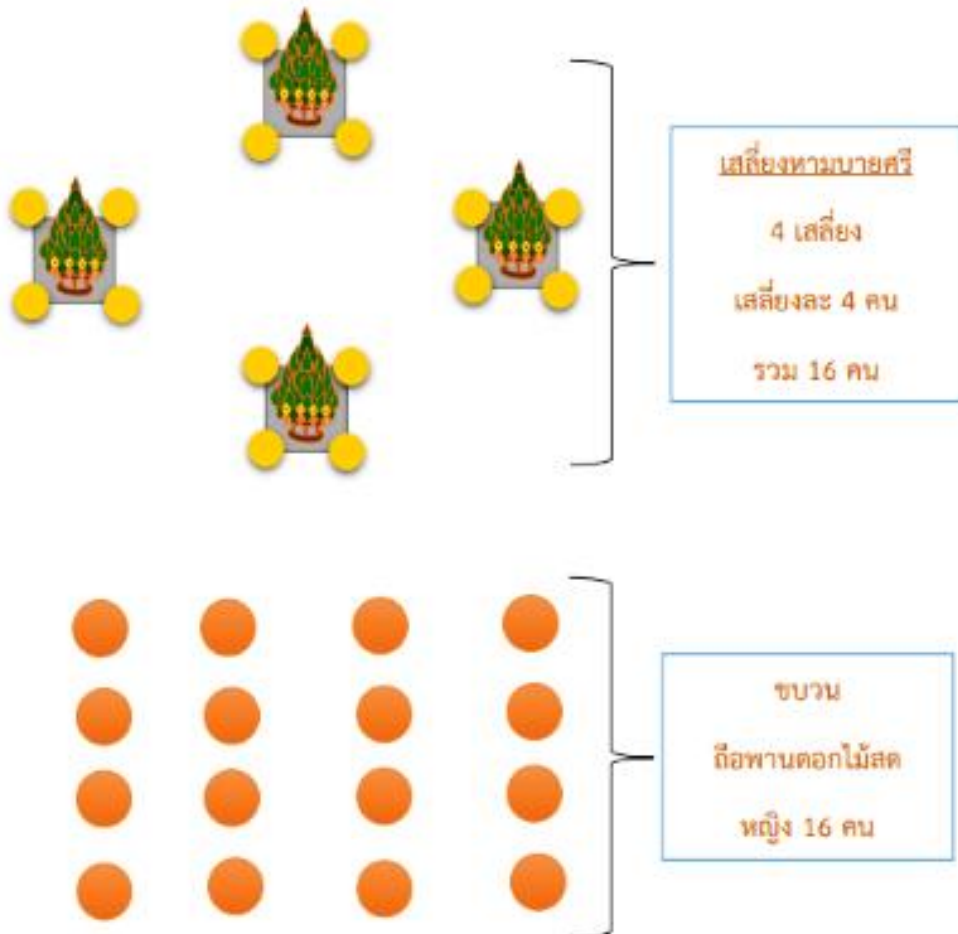
ตัวอย่างแบบร่างชบวนแห่งทางศิลปวัฒนธรรม

แบบร่างที่ 1 ผังการจัดชบวนแห่ปราสาทผึ้ง ชบวนเฉลิมพระเกียรติฯ

(ร่าง) แผนผังการจัดชบวนแห่

แบบร่างที่ 1 / 1

แบบร่างที่ 1 / 2

(ป้าย) “เราจะทำความดีด้วยหัวใจ” ถือป้าย 1 คู่

 เสียงอัญเชิญตราราชภัฏ
หาม 4 คน

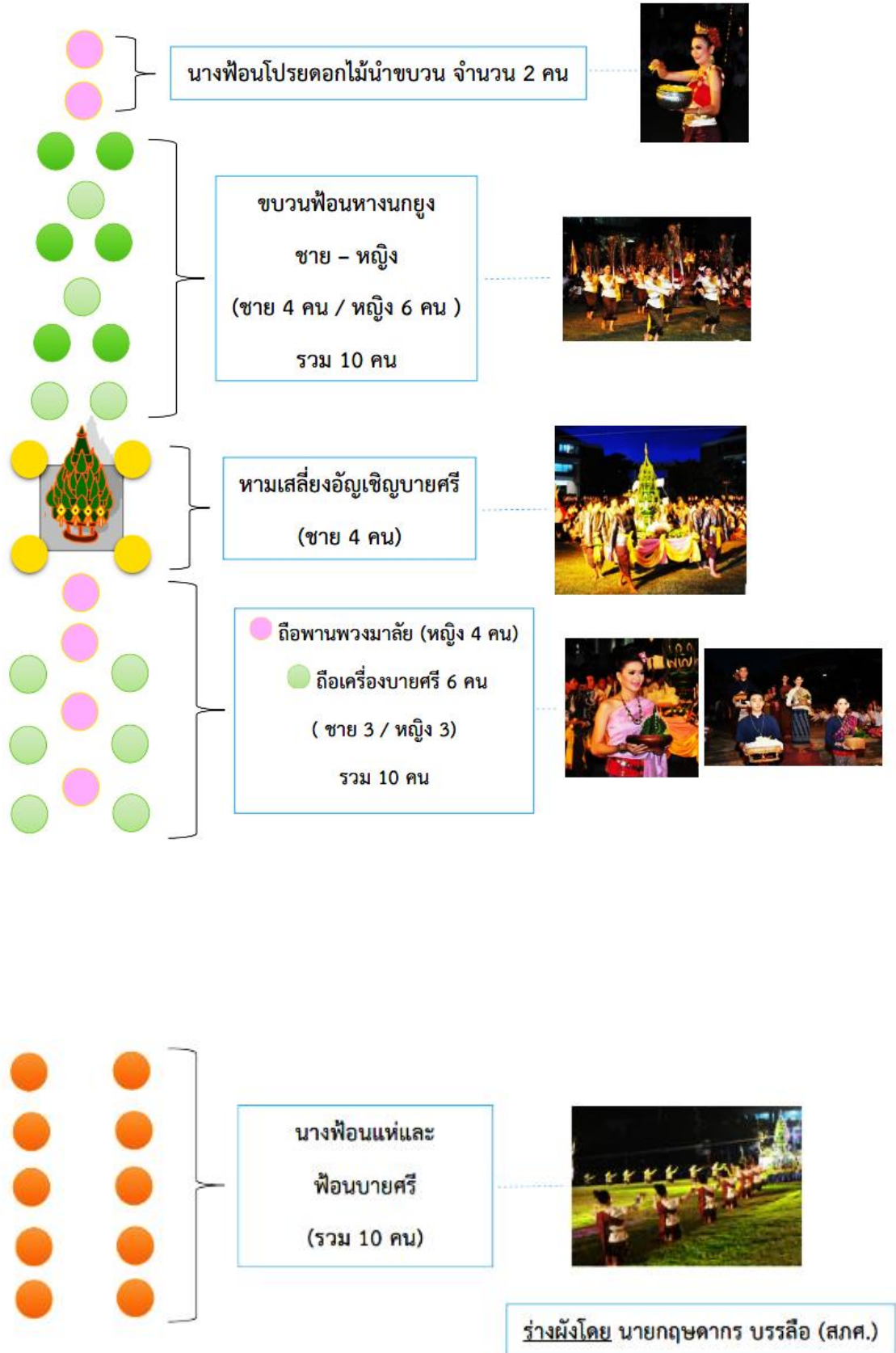
(ป้าย) “คนของพระราชา ข้าของแผ่นดิน” ถือป้าย 1 คู่

(ป้าย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถือป้าย 1 คู่

 นักศึกษา มรสน.
6 แถว ๆ ละ 15 คน

แบบร่างที่ 2 ขบวนแห่เครื่อง ของดาวหวาน อัญเชิญบายศรี

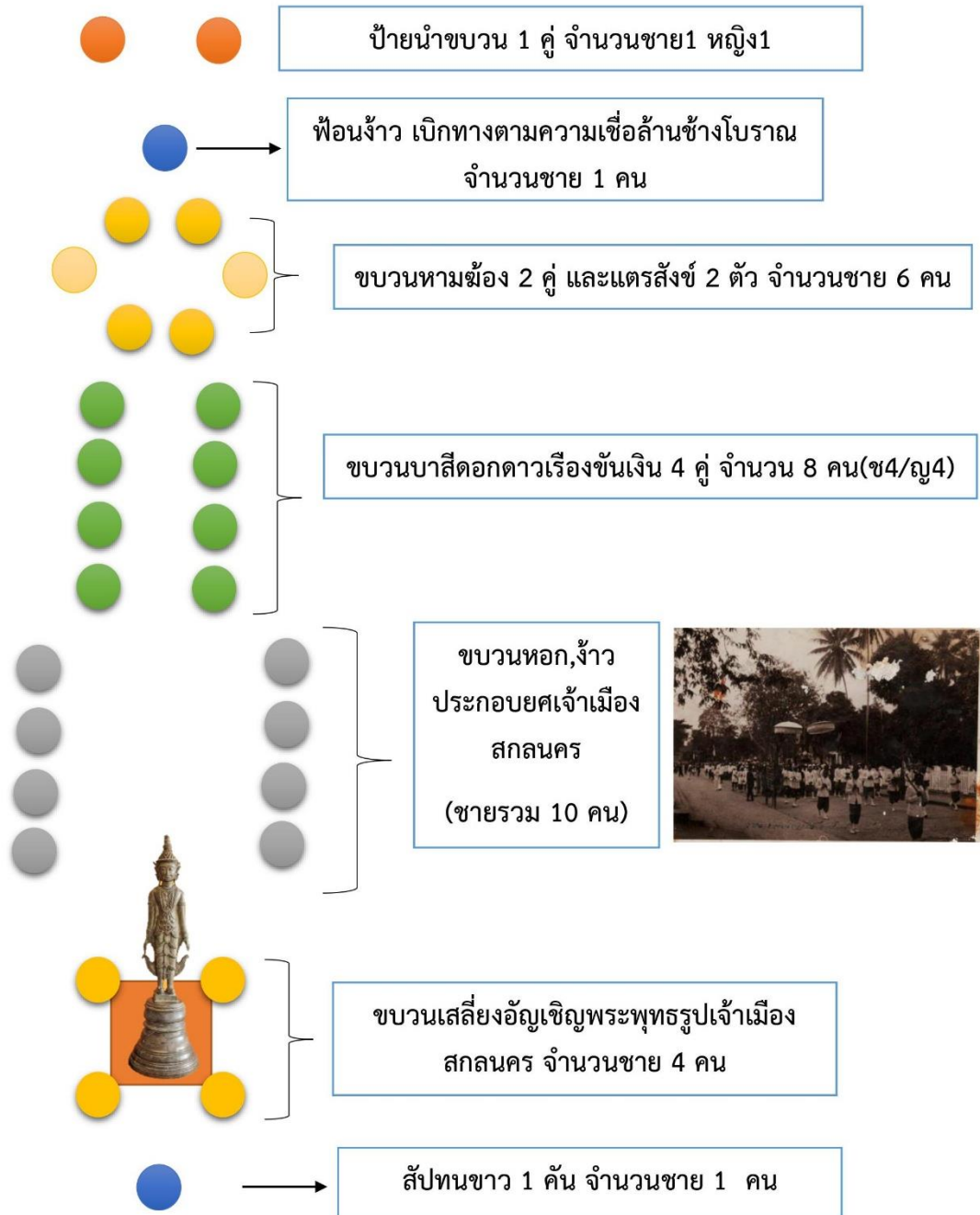
(ร่าง) แผนผังการจัดขบวนแห่บายศรี

แบบร่างที่ 3 ขบวนแห่เครื่องบวงสรวง

ขบวนแห่เครื่องบวงสรวง

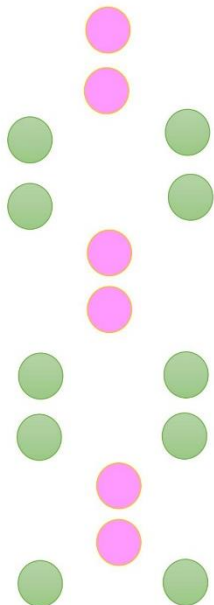
งานนมัสการองค์พระธาตุเชิงชุม และหลวงพ่อบุญรอด 2560

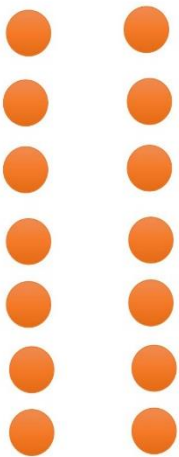
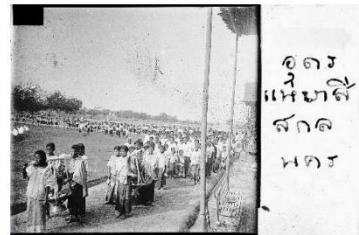
แบบร่าง 3 / 1

ขบวนหามบาสี่ 4 คู่
จำนวนชาย 8 คน

เครื่องสักการะ และเครื่องพีชภาค
รวมหญิง 16 คน

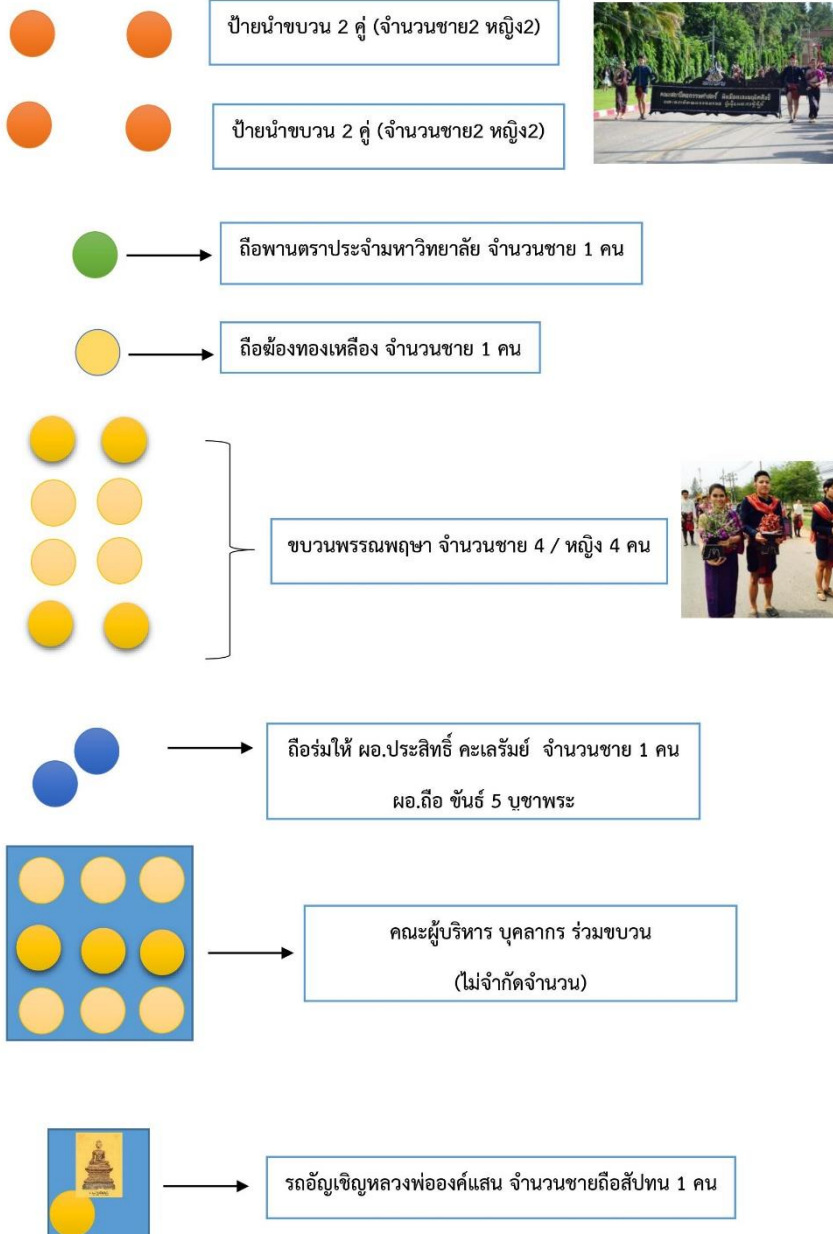
ขบวนเสฟงันแท้
เครื่องสักการะ
(รวมหญิง 54 คน)

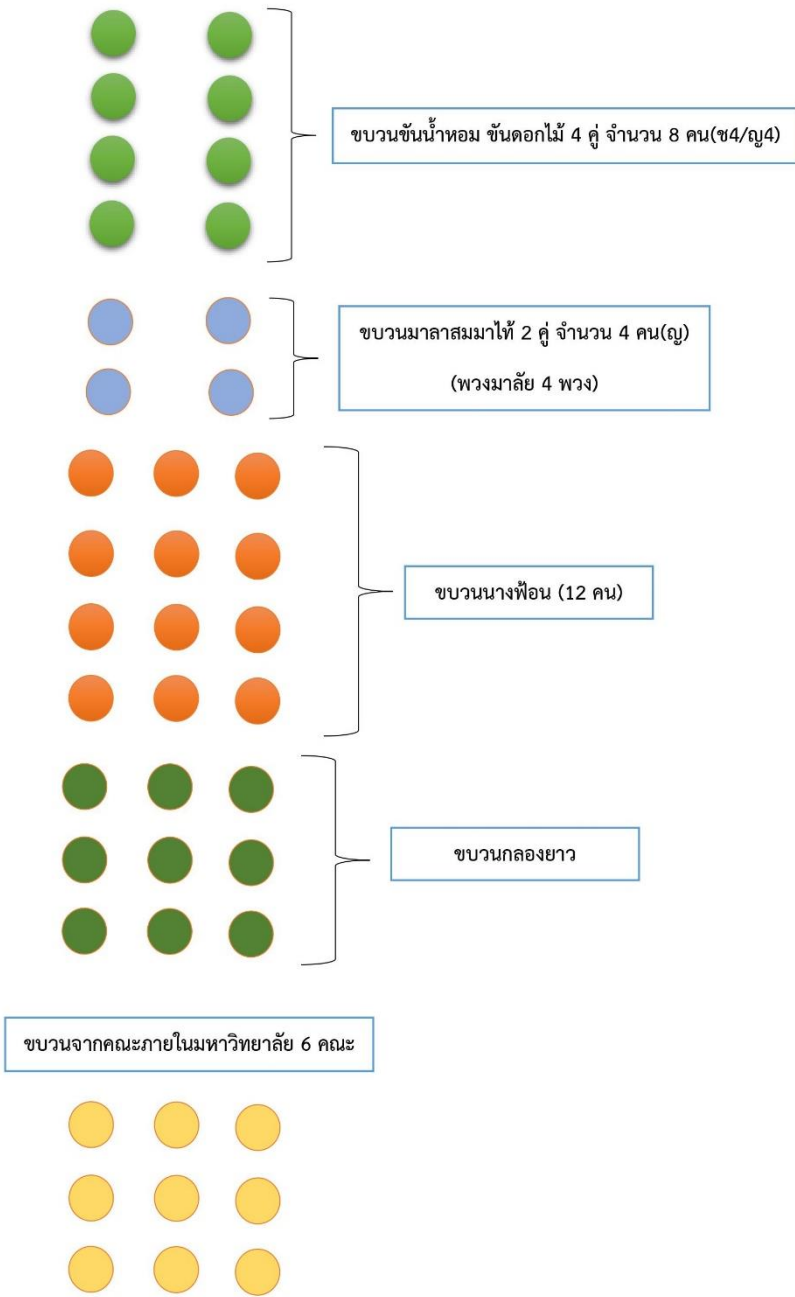
แบบร่างที่ 4 ขบวนแห่ทางวัฒนธรรม เทศกาลสงกรานต์ แบบที่ 1

ขบวนแห่สงกรานต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2561

แบบร่างที่ 4 / 1

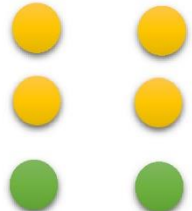

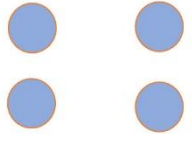

ออกแบบโดย

นายกฤษดากร บรรลือ

สถาบันภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบร่างที่ 5 ขบวนแห่ทางวัฒนธรรม เทศกาลสงกรานต์ แบบที่ 2

(ร่าง) ขบวนแห่ ๒๕๖๒

ลำดับ	รูปแบบขบวน	รายละเอียดภายในขบวน	ภาพประกอบ
๑		پیامวิทยาลัย (จำนวน ชาย ๑ + หญิง ๑)	
๒		ป้ายโครงการ (จำนวน ชาย ๑ + หญิง ๑)	
๓		ขบวนพรรณพฤษา (จำนวน ชาย ๒ + หญิง ๒) ขบวนขันน้ำหอม จำนวน ๒ คน (ชาย ๑ + หญิง ๑)	
๔		เสียงพระพุทธรูป (จำนวนชาย ๔ คน)	
๕		ขบวนมาลาสมมาใต้ จำนวน หญิง ๔ คน	

แบบร่างที่ 5 / 1

ลำดับ	รูปแบบขบวน	รายละเอียดภายในขบวน	ภาพประกอบ
๖		ผอ.สถาบันภาษาฯ + ชาย ๑ คน ถือร่ม	
๗		คณะผู้บริหาร บุคลากร	
๘		ขบวนจากคณะภายใน มหาวิทยาลัย ๖ คณะ * ขบวนนำแต่ละคณะ จะ ประกอบด้วย - ป้ายคณะ - เสลียงอัญเชิญพระพุทธรูป (ขนาดเล็ก) พร้อมคนหาม ๔ คน * คณะผู้บริหารคณะ ถือเครื่อง บูชานำขบวนประกอบด้วย - ชันท์ห้า - ชันน์้าอบ - ชันดอกไม้ * แต่งกายชุดพื้นบ้าน	

ออกแบบโดย

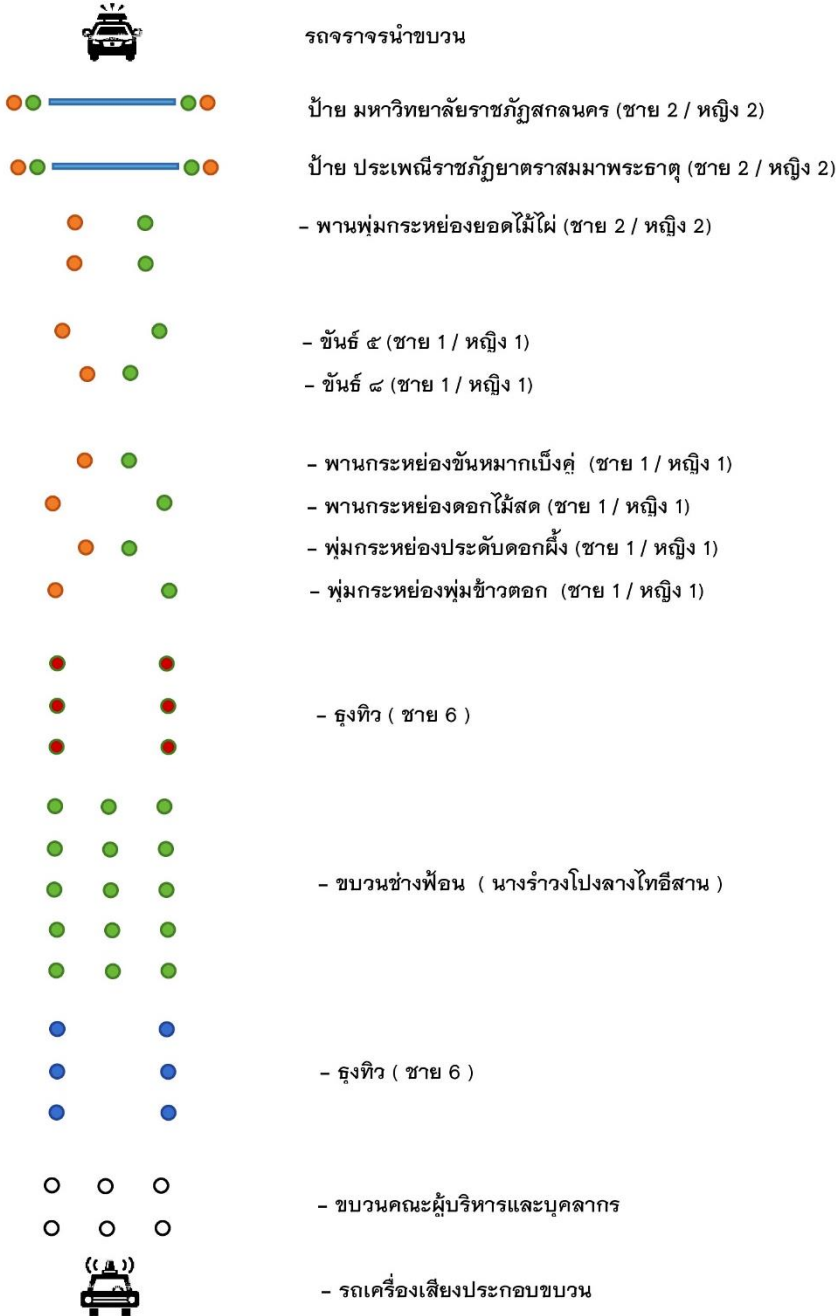
นายกฤษดากร บรรลือ

สถาบันภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบร่างที่ 6 ขบวนราชภัฏยาตราสมมาพระธาตุ พร้อมเอกสาร

ประกอบ (ร่าง) แผนผังขบวนแห่โครงการประเพณีราชภัฏยาตราสมมาพระธาตุ

วันศุกร์ ที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

แบบร่างที่ 6 / 1

- ป้าย “ ราชภัฏสุดดี เกิดพระบารมี รัชกาลที่ ๑๐ ” (ชาย 1 / หญิง 1)

- พานพุ่มเงิน, พุ่มทอง, พุ่มดอกไม้สด (ชาย 2 / หญิง 2)

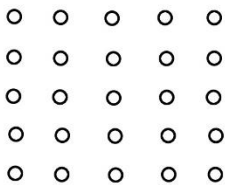
- พระบรมฉายาลักษณ์ (ชาย 1 / หญิง 1)

- รื้อขบวนธงชาติ, ธง วปร. (ชาย 6)

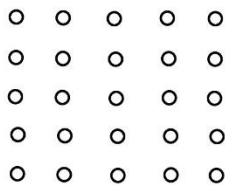
ป้าย ลูกพระธาตุ ๑ คณะวิทยาการจัดการ
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ขบวนนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และผู้ควบคุม คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

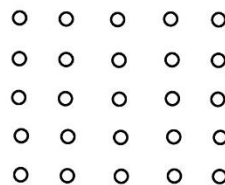
ป้าย ลูกพระธาตุ ๒ คณะครุศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ขบวนนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และผู้ควบคุม คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ป้าย ลูกพระธาตุ ๓ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ขบวนนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ และผู้ควบคุม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร

รถสวัสดิการน้ำดื่ม

รถพยาบาล

ออกแบบขบวนโดย : นายกฤษดากร บรรลือ

สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบร่างที่ 6 / 2

รายละเอียด

แผนผังขบวนแห่โครงการประเพณีราชภัฏชาติตราสมมาพระธาตุ

รายละเอียดผู้เดินขบวน			
ลำดับ	รายการ	จำนวน	รายละเอียดเพิ่มเติม/หมายเหตุ
1	ผู้เดินขบวน (บุรุษ) <u>คุณสมบัติ</u> - ส่วนสูง : 170 - 180 ซม. - น้ำหนัก : 55 - 70 กก. - สรีระ : รูปร่างสูงโปร่ง - ทรงผม : ตามระเบียบมหาวิทยาลัยฯ	28 คน	* สามารถพิจารณาสมบัติได้ตามความเหมาะสม * สวมชุดพื้นบ้าน * ถือเครื่องบวงสรวง * เตรียมรองเท้าแตะสีส่วนตัว (สีดำ)
2	ผู้เดินขบวน (สตรี) <u>คุณสมบัติ</u> - ส่วนสูง : 165 - 175 ซม. - น้ำหนัก : 45 - 58 กก. - สรีระ : รูปร่างสูงโปร่ง - ทรงผม : ผมยาวเทียบกลางหลัง	16 คน	* สามารถพิจารณาคุณสมบัติได้ตามความเหมาะสม * สวมชุดพื้นบ้าน * ถือเครื่องบวงสรวง * เตรียมรองเท้าแตะสีส่วนตัว (สีดำ)
3	ริ้วขบวนธงชาติ, ธง วปร. - เพศชาย	6 คน	* สวมชุดนักศึกษาเรียบร้อย รองเท้าคัทชู
4	ป้ายขบวนย่อย - ลูกพระธาตุ ๑ (ชาย 1 / หญิง 1) - ลูกพระธาตุ ๒ (ชาย 1 / หญิง 1) - ลูกพระธาตุ ๓ (ชาย 1 / หญิง 1)	6 คน	* สวมชุดนักศึกษาเรียบร้อย รองเท้าคัทชู
	จำนวนรวม	56 คน	ชายรวมทั้งหมด 37 คน หญิงรวมทั้งหมด 19 คน
	ช่างฟ้อน - คณะนางรำวงโปงลางไทอีสาน	28 คน	* หรือพิจารณาจำนวนผู้ฟ้อนได้ตามความเหมาะสม

หมายเหตุ : ผู้เดินขบวนเริ่มแต่งกาย ณ ห้องสุระอุทก สถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม อาคาร ๑ ชั้น ๑ ในวันศุกร์ ที่ 2 สิงหาคม 2562 ตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึง 12.00 น.

แบบร่างที่ 6 / 3

ภาพประกอบ

ชบวนแห่ในโครงการประเพณีราชภัฏยาตราสมมาพระธาตุในปีที่ผ่านมา

แบบร่างที่ 6 / 4

อุปกรณ์ประกอบขบวนแห่

๑. ป้ายในขบวน

- ป้าย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ป้าย ประเพณีราชภัฏยาตราสมมาพระธาตุ
- ป้าย “ ราชภัฏสจตุดี เทิดพระบารมี รัชกาลที่ ๑๐ ”
- ป้าย ลูกพระธาตุ ๑
- ป้าย ลูกพระธาตุ ๒
- ป้าย ลูกพระธาตุ ๓

๒. เครื่องถือ

- ชั้นที่ ๕ จำนวน ๒ ชุด
- ชั้นที่ ๘ จำนวน ๒ ชุด
- พานกระห่ของชั้นหมากเบ็งคู่ จำนวน ๒ ชุด
- พานกระห่ของดอกไม้สด จำนวน ๒ ชุด
- พุ่มกระห่ของประดับดอกไม้ จำนวน ๒ ชุด
- พุ่มกระห่ของพุ่มข้าวตอก จำนวน ๒ ชุด
- ธงทิว จำนวน ๑๒ ชุด
- พานพุ่มเงิน และพุ่มทอง จำนวน ๑ ชุด
- พานพุ่มดอกไม้สด จำนวน 1 คู่
- พระบรมฉายาลักษณ์ รัชกาลที่ ๑๐ จำนวน ๑ ชุด
- รั้วขบวนธงชาติ, ธง วปร. จำนวนอย่างละ ๓ ชุด

ภาพประกอบ

กระบวนการจัดชบวนทางวัฒนธรรม

นำร่างผังขบวนแห่เข้าสู่การประชุม

เป็นกระบวนการในการหารือกันในรายละเอียดขยับย่อ อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อเป็นที่มาของผู้เข้าร่วมขบวน และงบประมาณในการจัดขบวนแห่ จนนำไปสู่การหาข้อสรุป และมอบหมายหน้าที่ให้กับผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามศักยภาพ และความถนัด หรือกับผู้ที่ต้องการเปิดประสบการณ์ใหม่

ดำเนินการติดตาม และประสานงาน

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนเพื่อเตรียมการจัดทำขบวนแห่ตามหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย โดยเน้นการตามงานไปที่ชิ้นส่วน วัสดุ อุปกรณ์ที่จะต้องนำเข้าขบวนให้ตรงตามรูปแบบ และสอดคล้องกับมิติที่ประชุมในทุกรายการ หรือหากเพิ่มเติมต้องเร่งปรึกษาผู้บริหาร หรือหากมีผู้ที่ได้รับมอบอำนาจการตัดสินใจจะต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจที่จะเพิ่มองค์ประกอบในขบวน ให้งานออกมาสสมบูรณ์เพื่อความสมบูรณ์พร้อมของการดำเนินงานจึงมักจะมีการประชุมย่อยเพื่อรายงานความก้าวหน้าของทีมงานแต่ละฝ่ายอย่างไม่เป็นทางการ หรือเป็นทางการ ผ่านทางโซเชียลมีเดีย หรือ กลุ่ม Line เพื่อความสะดวกในการส่งภาพ คลิป วิดีโอระหว่างการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว

เตรียมความพร้อม

เป็นขั้นตอนในการจัดการองค์ประกอบในขบวน ที่เป็นบุคคลอันจะเข้ามาเป็นหนึ่งในองค์ประกอบขบวนแห่งที่จะได้อยู่ในส่วนต่างๆ จาก หัวขบวน ถึง ท้ายขบวน ก่อนถึงวันงานอย่างน้อย 3-5 วัน โดยมีการนัดประชุมบุคคลที่จะเข้าร่วมขบวนแห่งให้ได้มารับทราบหน้าที่ บทบาท และการจัดการขบวนแห่ง

ดำเนินการประกอบร่างขบวนแห่ในวันที่กำหนด

เป็นกระบวนการที่ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในข้อที่ 3 , 4 และ 5 ให้เสร็จสมบูรณ์ในวันที่กำหนด จัดเก็บภาพการปฏิบัติงาน และดำเนินจัดทำขบวนแห่ไว้เป็นฐานข้อมูล

